

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ERGENLERDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE SOSYAL
GÖRÜNÜŞ KAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Mehmet Burak ATAŞ

**Tez Danışmanı
Dr.Öğr. Üyesi Başak AYIK**

İSTANBUL, 2018

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**ERGENLERDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE SOSYAL
GÖRÜNÜŞ KAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

MEHMET BURAK ATAŞ
164102076

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Dr.Öğr. Üyesi Başak AYIK

İstanbul, 2018

T.C.
ÜSKÜDAR
ÜNİVERSİTESİ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	: 164102076
Öğrenci Adı Soyadı	: Mehmet Burak Ataş
Anabilim Dalı	: Klinik Psikoloji
Tez Danışmanı	: Dr. Öğr. Üyesi Başak Ayık
Tezin Başlığı	: Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Sosyal Görünüş Kaygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Toplantı Tarihi	: 27.09.2018	Saati	: 12:00
-----------------	--------------	-------	---------

Öğrenci Savunmaya : Geldi

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasından dolayı, adayın tez çalışması ile ilgili sorularıyla ilgili olarak değerlendirilmiştir.

- Yapılan savunma sınavında adayın tez çalışması başarılı bulunarak **KABUL** edilmesine,
 Yapılan savunma sınavı sonunda tez çalışmasının **DÜZELTİLMESİNE**, düzeltme için adaya ay **EK SÜRE** verilmesine (en fazla 3 ay)
 Yapılan savunma sınavının sonunda tezin **REDDEDİLMESİNE**
 OY BİRLİĞİ **OY ÇOKLUĞU**

İle karar verilmiştir.

Savunmada Tezin Başlığı : Değişmedi Değişti

Tezin Yeni Başlığı : Değişmedi

Öğrenci Savunmaya : Gelmedi

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,

OY BİRLİĞİ İLE REDDEDİLMİŞTİR.

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Başkan	Doç. Dr. Gökben Hızlı Sayar	
Danışman Üye	Dr. Öğr. Üyesi Başak Ayık	
Üye	Yrd.Doç.Dr. Emre Tolun Arıcı	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Tuba Arzu Özal İldeniz	
Üye		

(Tüm durumlarda jüri üyelerinin tez değerlendirme raporları gerekir.)

Sayı No:

Tarih : 27/09/2018

Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen ve Anabilim Dalımız Yüksek Lisans Programı öğrencisinin Tez Savunma Sınav Tutanağı ve eklerinin Enstitü Yönetim Kurulunda görüşülmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Not: Bu forma orijinal raporlar (bir nüsha) eklenecektir.

Anabilim Dalı Başkanı
(Unvanı, Adı Soyadı, İmza)

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Sosyal Görünüş Kaygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

18/07/2018

Mehmet Burak ATAŞ

ÖNSÖZ/TEŞEKKÜR

Tez çalışma sürecimin başından sonuna kadar yanımda olan, fedakarlık ve yardımlarda bulunan, son güne kadar bana moral ve motivasyon desteği veren kız arkadaşım **Rabia BEKTEŞ'e**

Tez yazım sürecinde akademik yardımları ve yol göstericiliğinden dolayı **Dr. Öğr. Üyesi Başak AYIK'a**

Son olarak da beni bu günlere getiren maddi ve manevi olarak sürekli arkamda hissettiğim ve ben olmamı sağlayan, başardığım her şeyin gizli kahramanları çok sevgili anne ve babam **Figen ATAŞ ve Salih ATAŞ'a**

TEŞEKKÜRÜ BİR BORÇ BİLİRİM

Psk. Dan. Mehmet Burak ATAŞ
İSTANBUL 2018

ÖZET

(ATAŞ, Mehmet Burak, Yüksek Lisans, İstanbul, 2018)

Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Sosyal Görünüş Kaygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırma, ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkiyi belirlemek ve literatüre katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Tekirdağ'ın Malkara ilçesinde bulunan Malkara Anadolu Lisesi(Malkara A.L) ve Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde(GÖBAL) öğrenimine devam eden 180 lise öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmada Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form(KF), Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve soruları araştırmacı tarafından belirlenen Sosyodemografik Veri Formu kullanılmıştır. Araştırmanın modelini betimsel yöntem oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi için IBM SPSS 20 Windows paket programı kullanılmıştır. Yapılan normallik testi sonucuna göre verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiş ve Non-Parametrik Testler uygulanmıştır. Araştırmanın hipotezlerinin istatistiği için korelasyon analizi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda; Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve cinsiyet değişkeni arasında anlamlı, kadınların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği puanının erkeklere göre daha yüksek anlamlı ilişkide olduğu tespit edilmiştir. Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve okul değişkeni arasında anlamlı, GÖBAL'de öğrenim gören ergenlerin puanının Malkara A.L'nde öğrenim gören ergenlere göre daha yüksek anlamlı ilişkide olduğu tespit edilmiştir. Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve kardeş sayısı değişkeni arasında anlamlı, dört kardeş olan ergenlerin puanının tek, iki, üç, beş ve daha fazla kardeş olanlara göre daha yüksek anlamlı ilişkide olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda; Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF ve okul değişkeni arasında anlamlı, GÖBAL'de öğrenim gören ergenlerin puanının Malkara A.L'de öğrenim gören ergenlere göre daha yüksek anlamlı ilişkide olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda; Sosyal Görünüş Kaygısı leği toplam puanları ve Akıllı Telefon Bağımlılığı leği-KF toplam puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: kaygı, sosyal görünüş kaygısı, akıllı telefon bağımlılığı

ABSTRACT

(ATAŞ, Mehmet Burak, Master's, İstanbul, 2018)

THE RESEARCH OF RELATIONSHIP BETWEEN THE SMARTPHONE ADDICTION AND SOCIAL APPEARANCE ANXIETY AMONG ADOLESCENT

That research aims the determination of the relationship between smartphone addiction and social appearance anxiety in adolescents and contribute to literature. The sampling of the research collected from Malkara Anatolian High School and Gazi Ömer Bey Anatolian High School students. 180 students involved in the research.

In that research, Smartphone Addiction Scale-Short Version and Social Appearance Anxiety Scale and Sociodemographic data form were practice. Descriptive method is used as model in that research IBM SPSS 20 Windows program is used for analysis of the data obtained by the research. As a result of normality test, the data ranged not normally so Non-Parametric tests are also practiced. Correlation analysis is applied for the research hypothesis.

In conclusion of the research there is a significant relationship between Social Appearance Anxiety Scale and variable of gender. Women had a higher score at Social Appearance Anxiety Scale according to man. There is a significant relationship between Social Appearance Anxiety Scale and variable of school. The adolescents from Gazi Ömer Bey Anatolian High School had a higher score than adolescents from Malkara Anatolian High School. There is also significant relationship between Social Appearance Anxiety Scale and number of sister and brother. The adolescents who had four brothers or sisters have a more significant relationship according to the adolescent who had one, two, three, five or more brothers and sisters.

In consequence of the research, there is a more significant relationship at adolescents from Gazi Ömer Bey Anatolian High School to adolescents from Malkara

Anatolian High School according to Smartphone Addiction Scale-Short Version and variable of school.

As a result of research, there is a positive, moderate and significant relationship between Social Appearance Anxiety Scale total point and Smartphone Addiction Scale-Short Version total point.

Key Words: anxiety, social appearance anxiety, smartphone addiction

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	i
ÖNSÖZ/TEŞEKKÜR	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
KISALTMALAR VE SİMGELER	xi
TABLOLAR LİSTESİ.....	xii
EKLER LİSTESİ	xiv
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
1.1.Problem Cümlesi	3
1.1.1.Alt Problemler/Hipotezler	3
1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi	3
1.3. Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1.Ergenlik Dönemi	5
2.2.Kaygı.....	6
2.2.1.Yaklaşımlara Göre Kaygı.....	6
2.2.1.1.Psikodinamik Yaklaşım	6
2.2.1.2.Davranışçı ve Bilişsel Yaklaşımlar	7
2.2.1.3.Araştırma Odaklı Yaklaşımlar	7
2.2.1.4.İnsancıl ve Varoluşçu Yaklaşımlar	8
2.3.Sosyal Görünüş Kaygısı	8
2.3.Akıllı Telefon Bağımlılığı.....	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	12

3.1.Araştırmanın Modeli	12
3.2.Evren ve Örneklem	12
3.3.Veri Toplama Araçları	12
3.3.1.Sosyodemografik Veri Formu.....	12
3.3.2.Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği	13
3.3.3.Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form.....	13
3.4. Veri Analizleri	13

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR 15

4.1.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Cinsiyet Özellikleri	15
4.2.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Yaş Özellikleri	15
4.3.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Öğrenim Gördükleri Okulları.....	15
4.4.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Öğrenime Devam Ettikleri Sınıf Düzeyleri	16
4.5.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları ..	16
4.6.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları	16
4.7.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Kardeş Sayısı Özellikleri	17
4.8.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri.....	17
4.9.Örnekleme Grubunun Cinsiyet Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması	18
4.10.Örnekleme Grubunun Yaş Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması	18
4.11.Örnekleme Grubunun Öğrenim Gördükleri Okulları ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması	19
4.12.Örnekleme Grubunun Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	19
4.13.Örnekleme Grubunun Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları ile	

Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	20
4.14.Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması...	20
4.15.Örneklem Grubunun Kardeş Sayısı Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	21
4.16.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	21
4.17.Örneklem Grubunun Cinsiyet Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği- KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	22
4.18.Örneklem Grubunun Yaş Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	22
4.19.Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okullar ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	23
4.20.Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması	23
4.21.Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması .	24
4.22.Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	24
4.23.Örneklem Grubunun Kardeş Sayısı Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanlarının Karşılaştırılması	25
4.24.Örnekleme Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	25
4.25.Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması	26
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA VE YORUM	27
ALTINCI BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER	34

KAYNAKÇA	36
EKLER	43
ÖZGEÇMİŞ	46

KISALTMALAR VE SİMGELER

AL: Anadolu Lisesi

DSM: The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders

GÖBAL: Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi

KF: Kısa Form

TBM: Türkiye Bağımlılıkla Mücadele

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

TABLolar LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 4.1: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Cinsiyet Özellikleri.....	15
Tablo 4.2: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Yaş Özellikleri.....	15
Tablo 4.3: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Öğrenim Gördükleri Okullar.....	15
Tablo 4.4: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri.....	16
Tablo 4.5: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları.....	16
Tablo 4.6: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları.....	16
Tablo 4.7: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Kardeş Sayısı Özellikleri.....	17
Tablo 4.8: Örnekleme Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri.....	17
Tablo 4.9: Örneklem Grubunun Cinsiyet Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	18
Tablo 4.10: Örneklem Grubunun Yaş Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	18
Tablo 4.11: Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okullar ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	19
Tablo 4.12: Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	19
Tablo 4.13: Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	20
Tablo 4.14: Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	20

Tablo 4.15: Örneklem Grubunun Kardeş Sayısı Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	21
Tablo 4.16: Örneklem Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	21
Tablo 4.17: Örneklem Grubunun Cinsiyet Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	22
Tablo 4.18: Örneklem Grubunun Yaş Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği- KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	22
Tablo 4.19: Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okullar ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	23
Tablo 4.20: Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	23
Tablo 4.21: Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	24
Tablo 4.22: Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	24
Tablo 4.23: Örneklem Grubunun Kardeş Sayısı Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	25
Tablo 4.24: Örneklem Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması.....	25
Tablo 4.25: Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması.....	26

EKLER LİSTESİ

EK 1: SOSYODEMOGRAFİK VERİ FORMU

EK 2: SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGISI ÖLÇEĞİ

EK 3: AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ-KF

EK 4: ÖZGEÇMİŞ

GİRİŞ

İnsan, sosyal ve duygusal bir varlıktır. Varoluşunu sürdürebilmek için yaşamı boyunca diğer insanlarla etkileşim içine girmeli ve doyum verici ilişkiler kurabilmelidir. Etkileşim süreci; düşünce, duygu ve davranışlarımızla oluşur. Bu etkileşimin sürebilmesi için bireyin kendi izlenimini ve karşıdakinin izlenimini doğru bir şekilde algılaması gerekmektedir(Kılıç, 2015).

İnsanlar için başkaları üzerinde bıraktıkları izlenim önemlidir. Diğerlerine güzel, çekici görünmek ve onlar üzerinde iyi bir izlenim bırakmak isterler. Birçok insan kendisine çekici gelen insanlarla iletişim kurmak istemektedir. Bu nedenle de güzel ve iyi görünmek insanlar için daha önemli hale gelmiş ve bu yönde sarf edilen çaba artmıştır. Dış görünüşe verilen önem, kitle iletişim araçlarıyla tüm topluma ulaşmış ve insanlar fiziki görünüşle alakalı belirli ölçüt ve değerlendirmelere koşullanmışlardır (Kılıç, 2015).

Bireyin görünüşü hakkındaki duyguları bütün benlik saygısını etkilemektedir. Diğer insanlar karşısında iyi bir izlenim bırakamadığını düşünen ve beden imajına yönelik olumsuz değerlendirmeleri olan bireyler kaygı yaşarlar. Oluşan bu kaygı sosyal görünüş kaygısıdır(Özcan ve ark., 2013).

İletişim, insanlık tarihi ile birlikte gelişimini sürdüren en önemli toplumsal olgulardan biridir. Toplumların gelişmesine paralel olarak gelişen teknolojik yenilikler iletişim alışkanlıklarında büyük bir değişime yol açmıştır. İletişim teknolojilerindeki gelişme hızı zamanla inanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Bunun en iyi örneklerinden biri mobil iletişimidir(Akın ve Divanoğlu, 2009).

Gün geçtikçe hızla kullanıcı sayısı artan cep telefonları günümüzde bilgisayar ve telefonun özelliklerini birleştirerek aynı cihazda sunmaktadır. Bu cihazlar akıllı telefon olarak adlandırılmaktadır (Erdem ve ark., 2017). Yaşamı kolaylaştıran bu cihazlara eklenen her özellik cihazlara olan talebi ve hayatımızdaki önemini arttırmıştır. Sunduğu imkanlarla bir alışkanlık halini alan cihazlar her yaşta bireyin hayatında hakimiyet

kurmayı başarmıştır. Kullanımının artması ile sosyal bilimler alanında akıllı telefonlara yönelik yapılan araştırma sayısı artmıştır(Bulduklu ve Özer, 2016).

Yapılan araştırmalar akıllı telefonların bağımlılık yapabileceğini ortaya koymuştur. Araştırmalar akıllı telefon bağımlılığının fiziksel ve ruhsal zararlarına odaklanmıştır. Sosyal Kaygı ve akıllı telefon bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki belirlenmiştir(Yılmaz ve ark., 2015). alışmalar göz önünde bulundurulduğunda sosyal görünüş kaygısıyla akıllı telefon bağımlılığı arasında bir ilişki olabileceği düşünölmüştür.

BÖLÜM I

1.1.PROBLEM CÜMLESİ

Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişki ne düzeydedir?

1.1.1.Alt Problemler/Hipotezler

1. Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı düzeyi ile sosyal görünüş kaygısı düzeyi arasında pozitif yönde korelasyon vardır.
2. Ergenlerin sosyodemografik özellikleri, sosyal görünüş kaygısı düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
3. Ergenlerin sosyodemografik özellikleri, telefon bağımlılığı düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.

1.2.ARAŞTIRMANIN AMACI ve ÖNEMİ

Çalışmanın amacı, ergenlerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Aynı zamanda literatür okuması neticesinde anlamlı bulgular verebileceği düşünülen ve araştırmacı tarafından belirlenen sosyodemografik özelliklerin akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal görünüş kaygısı ölçeği toplam puanlarını ne yönde etkilediğinin tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Yapılan araştırmalarda akıllı telefon kullanımı fazla olan bireylerin, sosyal kaygı yaşayabileceği ifade edilmiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar ile literatüre katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

1.3.TANIMLAR

Akıllı Telefon: Telefon ve bilgisayar sistemlerinin özelliklerini birleştirerek haberleşme ve çevrimiçi olabilme durumunun bir arada olduğu cihaz(Erdem ve ark., 2017).

Akıllı Telefon Bağımlılığı: Akıllı telefon bağımlılığı, akıllı telefon kullanımına ve sıklığına bağı olarak gelişen bir bağımlılık türüdür(Kuyucu,2017).

Sosyal Görünüş Kaygısı: Sosyal görünüş kaygısı, sosyal kaygının bir türü olarak insanların fiziksel görünüşlerinin, diğere insanlar tarafından değerelendirilirken yaşadıkları kaygı ve gerginlik olarak ifade edilebilir(Hart ve ark., 2008).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.ERGENLİK DÖNEMİ

İnsanlar doğumdan ölüme kadar farklı özellikler gösterdikleri farklı dönemlerden geçmektedirler. İnsan hayatı gelişimsel açıdan doğum öncesi, bebeklik, ilk çocukluk, orta ve son çocukluk, ergenlik, ilk yetişkinlik, orta yetişkinlik ve ileri yetişkinlik olmak üzere dönemlere ayrılır. Bu dönemlerden birbirine geçişlerde kesin olarak belirlenmiş yaş sınırları yoktur. Bu dönemler aynı yaşlarda olmasa da herkes için ardışık bir sıra izler(Neyzi ve Alp, 1977).

Ergenlik; biyolojik, bilişsel ve sosyoduygusal değişimleri kapsayan çocukluk ve yetişkinlik arasındaki geçiş dönemidir. Yaklaşık olarak 10’lu yaşların başında başlayıp 20’li yaşların başında sonlanmaktadır. Bu dönem değişim ve gelişimin hız kazandığı bir dönemdir(Santrock, 2012). United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization(UNESCO)’ya göre ise ergenlik; bireyin öğrenimine devam ettiği, ekonomik bağımsızlığını henüz kazanmadığı ve evli olmadığı bir gelişim dönemidir. UNESCO bu dönemi 15-25 yaşları arasında sınırlandırmıştır. Birleşmiş Milletler’in ergenlik sınırları ise 12-25 yaşlar arasındadır(Koç, 2004).

Ergenliğe girişle birlikte boy ve kilo artışı, kol ve bacaklarda uzama, yüzde sivilce artışı, vücutta kıllanma, kızlarda adet kanamasının başlaması, göğüs ve kalçaların büyümesi; erkeklerde ise testisler ve penis büyümesi, ses kalınlaşması, bıyık ve sakalın çıkması “bedensel değişimler” olarak dikkat çekerken; her iki cinste de duygu yoğunluğunun artması, duygusal durumun hızlı değişimi, yalnız kalma isteği, karşı cinse olan ilgi artışı “duygusal değişimler” olarak dikkat çekebilir(Kulaksızoğlu 2011).

Bu dönemde ergenin ilgisi vücuduna yönelir; yüzünün ve vücudunun görünüşüne, saçının şekline ve giyimine çok fazla zaman harcar. Sosyal çevresindeki

insanların, onun dış görünüşü hakkındaki düşüncelerini önemser. Ergen; sürekli ilgi odağı olduğunu, başkalarının daima ona baktığını ve onun hakkında konuştuğunu düşünür(Kulaksızoğlu 2011).

2.2. KAYGI

Kaygı; tehdit algılanan bir ortamda, bireyin kendisini yetersiz görmesidir. Birey karşılaştığı bu durumda, kişisel yetersizliklerinin istenmeyen sonuçları üzerine odaklanır(Sarason, 1975).

2.2.1. Yaklaşımlara Göre Kaygı

2.2.1.1.Psikodinamik Yaklaşım

Adler'e göre çocukluk yaşantılarımız büyük önem taşımaktadır. Bireylerin doğuştan getirdikleri yetersizlik duygularını ödünlemeye çalışmaları ve sürekli bir üstünlük sağlama çabası içerisinde olmaları da bireyde kaygıya neden olabilir(Adler 1969).

Fromm'a göre kazanılan bağımsızlık duygusu aynı zamanda bireyi daha fazla yalnızlaştırmakta ve bu da kaygıya neden olmaktadır. Çocuğun kendi yetenekleri ve becerikliliği konusundaki inancı, artan izolasyon ve kaygı duygularının hızına ayak uydurabilirse kaygı minimum düzeyde kalacak ve kişilik gelişimi sağlıklı olacaktır(Fromm, 1941).

Sullivan'ın kuramında ise kaygı önemli bir yer tutar. Sullivan'a göre kaygı çevredeki olumsuz uyarıcılardan kaynaklanabilir; fakat ana kaynağı çocuğun annesi veya annesinin yerini alan kişi ile etkileşimiyle ilgilidir. Anne kaygı yaşıyorsa bu kaygı çocuğa da empati yoluyla geçer(Sullivan, 1953).

Horney'e göre; ebeveynler kendi nevrotik gereksinimleri nedeniyle çocuğun güvenlik ve doyum ihtiyacını yeterince karşılamadığında çocuklar ebeveynlerine karşı

temel düşmanlık duyguları geliştirir. Ancak çocuklar bu düşmanlık duygularını genellikle bastırırlar. Bu bastırılmış düşmanlık, belirsiz bir endişe duygusuna yol açar. Horney bu duruma temel kaygı adını vermektedir. Temel kaygı; kendini küçük, önemsiz, çaresiz, terk edilmiş ve tehlikede hissetmektir(Horney, 1950).

Freud ise kaygıyı 3 başlıkta ele almıştır: Gerçekçi kaygı, nevrotik kaygı ve ahlaki (moral) kaygı. Gerçekçi kaygı; dış dünyadaki gerçek bir tehlikeye karşı duygusal bir tepki olarak ortaya çıkan kaygıdır. Nevrotik kaygı; egonun id ile mücadelede başarısız olacağına ilişkin yaşanan kaygıdır. Çocukluk yıllarındaki cezalandırmalarla ilgilidir. Kişinin kontrolünü kaybedeceği ya da aklını yitireceği yönündeki düşünceleri nevrotik kaygıdır. Kişi bu duygunun nedeninin farkında değildir. Ahlaki (Moral) kaygı; ego ve süperego arasındaki çatışmadan kaynaklanan kaygıdır. Kişinin yanlış olduğunu düşündüğü düşünce ve duygularından dolayı hissettiği utanç ve suçluluk moral kaygı olarak adlandırılır(Hjelle ve Ziegler, 1992; Hall ve ark., 1997; Pervin ve John, 2001; Ewen, 2003; Feist ve Feist, 2006).

2.2.1.2. Davranışçı ve Bilişsel Yaklaşımlar

Dollard ve Miller kaygıyı Freud gibi süperegoya değil çocukluk yıllarında bir uyarıcı ile eşleşmiş ve daha sonra da bu uyarıcı karşısında sürekli ortaya çıkmış, adı konulmamış korku tepkilerine bağlamaktadırlar. Kaygı tepkilerin öğrenilmesinde çocuklukta karşılaşılan beslenme, tuvalet eğitimi, cinsel eğitim, saldırganlık denetleme eğitimlerinin neden olduğunu belirtmektedirler. Ayrıca kaygı çabucak öğrenilen ve sönmeye karşı aşırı derecede dirençli bir tepkidir(Dollard ve Miller, 1950).

2.2.1.3. Araştırma Odaklı Yaklaşımlar

Eysenck'e göre nevrotiklik düzeyi yüksek bireyler kararsız, huzursuz, aşırı duygusal tepkiler veren, değişken, kaygılı kimselerdir(Eysenck, 1985).

McCrea ve Costa'nın 5 faktör kuramında kişilik özelliklerinden biri nevrotizmdir. Nevrotizm boyutundan yüksek puan alanlar kaygılı insanlardır. Bu kişiler

düşük puan alanlara oranla günlük olaylar karşısında daha sık stres yaşarlar(McCrea ve Costa, 2003).

2.2.1.4.İnsancıl ve Varoluşçu Yaklaşımlar

Rogers'a göre benliğimizde tutarsızlık yaratan deneyimlerimiz kaygıya yol açar. Benlik kavramımıza uymayan düşünce, duygu, arzu ya da davranışlarımız olduğunda kaygı yaşarız(Rogers, 1961).

Rollo May'e göre kaygı; bireyin kişiliğinin varoluşu ve inandığı değerlerinin ya da doğrudan kendi varlığının tehlikede olduğu durumlarda ortaya çıkan bir duygudur. Kaygı korkudan farklıdır. Kaygının kaynağı var olma ve var olmama tehditinden kaynaklanır. May kaygıyı normal ve nevrotik kaygı olmak üzere iki başlık altında incelemiştir. Normal kaygı tehditle karşı karşıya kalındığı zaman bastırma içermeyen bilinç düzeyindeki kaygıdır. Nevrotik kaygı ise tehdit durumu olmadan da ortaya çıkan bir kaygıdır. Bastırma ve diğer interapsişik çatışmaları da içerir (May, 1967).

2.3. SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGISI

Beden imajı; bireyin kendi bedenine ilişkin duygu, düşünce ve algılamaları olarak tanımlanmaktadır(Cash, 1989).

Beden imajı yalnızca dış görünüşle ilgili değildir. Beden imajı birey hakkında başkalarının ne düşündüğünü de içeren kompleks ve çok boyutlu bir yapıdır. Birey karşı tarafın kendisi hakkındaki düşüncelerini de değerlendirir(Cash ve Fleming, 2002). Bu değerlendirme sonucunda birey beden imajına yönelik olumsuz bir algılama içerisine girerse bir kaygı yaşar, yaşanan bu kaygıya sosyal görünüş kaygısı adı verilir. Bu kaygı yalnızca vücudun biçimiyle ilgili değil; boy, kilo, yüz ve saç şekli gibi nedenlerden ötürü yaşanan kaygıları da kapsayan bütüncül bir kaygıdır(Hart ve ark., 2008).

Beden algısı; bireyin benlik algısını, yeme alışkanlıklarını, sosyal ilişkilerini ve cinsel davranışlarını belirleyicidir(Cash ve Fleming, 2002).

Olumsuz beden algısına sahip bireyler vücudunun bütünüyle ya da organ/organları ile ilgili olumsuz düşünce ve duygulara sahiptir, kendini diğer insanlara oranla daha az çekici bulur, rahatsız hisseder ve kendi bedeninden utanır. Olumlu beden algısına sahip bireyler ise görünüşlerinin onların kişilik ve karakterlerinin belirleyicisi olmadığına inanırlar. Olumsuz beden algısına sahip olan ve görünüşünden dolayı kaygı yaşayan bireyler ayna karşısında çok fazla zaman geçirme, hoşlanmadıkları yönleriyle uğraşma, aşırı makyaj yapma, kendini başkasıyla kıyaslama gibi davranışlarda sıklıkla bulunabilirler. Görünüşleri ile ilgili kaygıları sosyal ortamda arttığı için bu duygu, sosyal ilişkilerini de etkilemekte ve sosyal ortamlara girmekten kaçınma davranışı da gösterebilmektedirler(Göksan, 2007; Doğan, 2009).

Ergenliğe giriş ile birlikte yaşanan en önemli değişimlerden biri beden imajındaki değişimdir. Meydana gelen beden yapısındaki değişiklikler o güne kadar algılanan beden imajını bozar(Çelen, 2007).

Ergenlikte bireyin bedenine ilişkin yaşanan yoğun değişimlerle birlikte ergen, bedeninin dışarıdan nasıl görüldüğü ile ilgili kaygılar taşır ve bu değişimlerle ilgilenir(Oktan ve Şahin, 2010). Beden imajına verilen önem, ergenin dış görünüşünü ne ölçüde benliğinin ve özgüvenin merkezine koyduğuna göre değişmektedir. Ergenin kendini nasıl algıladığı kendine olan güvenini belirler(Fox, 1997).

2.4. AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI

Türkiye’de 90’lı yılların başında kişisel bilgisayarların yaygınlaşmasıyla “dijital devrim” gerçekleşmiştir. İlerleyen yıllarda ise mobil telefon ve tabletlerle birlikte dijital devrim “akıllı devrim” denilen yapıya dönüşmüştür(Yi ve Yin, 2010). Cep telefonları mobil cihazların en pratik ve en çok tercih edilenidir. Cep telefonlarına bilgisayarların özelliklerinin eklenmesiyle akıllı telefonlar üretilmiştir(Kuyucu, 2017).

Teknolojinin günden güne gelişmesiyle birlikte cep telefonları gündelik hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu(TUIK) (2016) verilerine göre Türkiye’de hanelerin %96,9’unda cep telefonu veya akıllı telefon

bulunurken, sabit telefon bulunma oranı %25,6, masaüstü bilgisayar bulunma oranı %22,9, taşınabilir bilgisayar bulunma oranı %36,4, tablet bilgisayar bulunma oranı %29,6'dır. Bu veriler günümüzde bilgisayarın yerini akıllı telefonların aldığını göstermektedir.

Akıllı telefonlarla günlük hayatımızdaki birçok işi zahmetsizce ve tek bir cihazla gerçekleştirebilmekteyiz. Sesli arama, görüntülü arama, mesajlaşma, e-posta kullanımı, sosyal ağlarda zaman geçirme, bilgiye ulaşma, bilgiyi paylaşma, yeni insanlarla tanışma, video izleme, müzik dinleme, fotoğraf ve video çekme/düzenleme, yön bulma, kitap/gazete okuma, not alma, günü planlama gibi birçok işlem akıllı telefonlarla gerçekleştirilebilmektedir. Bu durum da akıllı telefonları hayatımızın vazgeçilmez bir parçası yapmıştır.

Yalnızca iletişim kurmayı sağlayan telefonların yerini alan akıllı telefonlar, günlük hayatımıza birçok kolaylık getirmesinin yanında kişilerarası ilişkiler, fiziksel ve ruhsal sağlığa olumsuz etki ederek olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir(Noyan ve ark., 2015).

Synovata' nın, yaptığı araştırmada, insanların %75'i cep telefonlarını almadan evden çıkmadıklarını, %36'dan fazlası telefon olmadan yaşayamayacaklarını, %42'si telefonlarını uykuya dalmadan önce ulaşabilecekleri yerlere bıraktıklarını, kullanıcıların %36'sı ise telefonlarını hiç kapatmak istemediklerini belirtmişlerdir. Bireylerin bu tür düşünce ve davranışlar sergilemesi telefonların da bağımlılık yaratabileceği düşüncelerini desteklemektedir(Synovata, 2009).

Bağımlılık; bir nesne kişi veya varlığa karşı duyulan engellenemez bir istektir(Devlet Denetleme Kurulu, 2014). Günlük yaşam ve kişilerarası ilişkileri etkileyen yineleyici davranış bozukluklarının, bağımlılık kavramı içerisinde değerlendirilmesi ve The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM)'de akıllı telefon bağımlılığının yer alması gerektiğini savunan görüşler vardır(Grant ve ark., 2010).

Akıllı telefon bağımlılığı kavramı ile ilişkili olan ve bağımlılığın temel sebeplerinden birini açıklayan “nomofobi” kavramı dünyada artan bir yayılım göstermektedir(King ve ark., 2013; Utrecht, 2016). Nomofobi; “bireyin mobil cihazına erişemediğinde veya mobil cihaz üzerinde iletişim kuramadığında yaşadığı mantıksız ve istemsiz korku”dur(King ve ark., 2013; Yıldırım ve Correia, 2015). Nomofobik bireyler; sürekli mesaj veya çağrı olup olmadığını kontrol etme, kullanımın kısıtlı olduğu yerlerde endişe ve gerginlik duyma, telefonu 24 saat açık bırakma, yatağa akıllı telefon ile girme, uyandığında ilk olarak telefonu kontrol etme gibi davranışlarda bulunmaktadırlar(Bragazzi ve Pente, 2014).

Benzer bir kavram olan akıllı telefon bağımlısı olan kişilerde ise; boyun ağrısı, kazalara maruz kalma ihtimalinde artış, yalnızlık, depresyon, yaşam beklentisinde fiziksel ve sosyal aktivitelerde azalma, düşük öz saygı gibi olumsuz durumların gözlendiği bilinmektedir(Takao ve ark., 2009; Yen ve ark., 2009; Thomée ve ark., 2011; Güzeller ve Coşguner, 2012; Şar, 2013; Tan ve ark., 2013; Lepp ve ark., 2013; Haug ve ark., 2015).

Ergenlik döneminde genç, gelişimsel sorunların yanı sıra sosyal, psikolojik ve teknolojik sorunlarla başetmek zorundadır. Çünkü telefonlar gençler için bir tüketim malzemesi haline gelmiştir. Bu dönemde tüketim; bireyin kimliğini oluşturması ve yaşam tarzı hakkında bilgi vermesinin bir yoludur. Bir cep telefonuna sahip olmak ergenin toplumda bir yer bulmasına yardımcıdır(Yılmaz, ve ark., 2015).

Abalı’ya göre olumlu ilişkiler kurabilme, ergenin sosyal gelişimi açısından önem taşımaktadır(Abalı, 2004). Günümüzde telefonlar gencin sosyal ihtiyacını karşılayan bir araç haline gelmiştir. Gençler arasında bu cihazların giderek popülerliğinin artması ile gençlerin yaşam tarzı ve sosyal ilişki kurma tarzları değişmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde çalışma ile ilgili araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin elde edildiği ölçme araçları ve elde edilen verilerin analizi ele alınmıştır.

3.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışma Tekirdağ ili Malkara ilçesi'nde Malkara Anadolu Lisesi ve Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören 180 öğrenciden oluşan örneklem grubuna, Sosyodemografik Veri Formu, Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği, Akıllı Telefon Bağımlılığı-Kısa Form uygulanması ile yapılmıştır. Yapılan araştırma betimsel bir çalışmadır.

3.2.EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini Malkara Anadolu Lisesi ve Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluştururken, örnekleme ise aynı okullarda öğrenime devam eden 180 lise öğrencisi oluşturmaktadır.

3.3.VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada, “Sosyodemografik Veri Formu, Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği, Akıllı Telefon Bağımlılığı-Kısa Form” uygulanmıştır.

3.3.1.Sosyodemografik Veri Formu

Veri formunda (Ek-1), bireyin cinsiyet, yaş, okul, sınıf, anne-babalarının sağ olup olmadığı bilgisi, kardeş sayısı, ailelerinin tahmini aylık geliri hakkında bilgi edinmek için sorular yöneltilmiştir.

3.3.2.Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği

Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (Ek-2), bireyin öz bildirim tarzında cevaplar verdiği görünüşüyle ilgili olarak duygusal, davranışsal ve bilişsel kaygılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek 16 maddeden oluşan 5’li likert tipindedir. Ölçek 2008 yılında Hart ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin geçerlilik, güvenilirlik ve Türkçe’ye uyarlama çalışması 2010 yılında Tayfun Doğan tarafından yapılmıştır. Ölçekten toplamda alınacak en düşük puan 16 iken alınacak en yüksek puan 80’dir. Yüksek puanlar sosyal görünüş kaygısının yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlılık kat sayısı .93, güvenilirlik kat sayısı .88 olarak bulunmuştur(Doğan, 2010)

3.3.3.Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form

Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği (Ek-3) Kwon ve arkadaşları tarafından ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı riskini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. 10 maddeden oluşan ve 6’lı likert tipinde olan bir ölçektir. Ölçekten toplamda alınabilecek en düşük puan 10 iken, en yüksek puan 60’tır. Yüksek puanlar bağımlılık için riskin arttığını göstermektedir. Ölçek tek boyutludur. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Noyan ve arkadaşları tarafından 2015 yılında yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık kat sayısı .91, güvenilirlik kat sayısı .92 bulunmuştur(Noyan ve ark., 2015).

3.4.VERİ ANALİZLERİ

Toplanan verilerin analizi için IBM SPSS 20 Windows paket program kullanılmıştır. Elde edilen verilerin normal dağılıp dağılmadığının tespiti için “Normallik Testi” gerçekleştirilmiştir.“Kolmogorov-Smirnov Testi” sonuçlarına göre verilerin normal dağılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form ile araştırmaya katılan bireylerin sosyodemografik özellikleri bakımından farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için “Non-Parametrik” testlerde kullanılan “Mann-Whitney U” ve “Kruskal-Wallis” kullanılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin sosyodemografik özelliklerinin belirlenmesi için “Frekans Analizi” yapılmıştır. Araştırmanın hipotezlerinin incelenmesi

için “Non-Parametrik” testlerde kullanılan “Sperman Sıra Farkları Korelasyonu” testi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Tablo 4.1. Örneklemi Oluşturan Bireylerin Cinsiyet Özellikleri

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Cinsiyet	Erkek	73	40,6	180
	Kadın	107	59,4	

Araştırmaya katılanların 107(%59,4)'si kadın, 73(%40,6)'ü erkektir.

Tablo 4.2. Örneklemi Oluşturan Bireylerin Yaş Özellikleri

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Yaş	14 yaş	9	5,0	180
	15 yaş	78	43,3	
	16 yaş	58	32,2	
	17 yaş	25	13,9	
	18 yaş	10	5,6	

Katılımcılardan 9 (%5)'u 14 yaşında, 78 (%43,3)'i 15 yaşında, 58 (%32,2)'i 16 yaşında, 25 (%13,9)'i 17 yaşında, 10 (%5,6)'u 18 yaşındadır.

Tablo 4.3. Örneklemi Oluşturan Bireylerin Öğrenim Gördükleri Okullar

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Okul	Malkara A.L	102	56,7	180
	GÖBAL	78	43,3	

Katılımcıların 102 (%56,7)'si Malkara A.L öğrenim görmekte iken 78 (%43,3)'i GÖBAL'da öğrenim görmektedir.

Tablo 4.4. Örnekleme Oluşturan Bireylerin Öğrenime Devam Ettikleri Sınıf Düzeyleri

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Sınıf	9. Sınıf	93	51,7	180
	10. Sınıf	54	30,0	
	11. Sınıf	33	18,3	

Öğrencilerin 93 (%51,7)'ü 9. Sınıf, 54 (%30)'ü 10. Sınıf, 33 (%18,3)'ü ise 11. Sınıfta öğrenim görmektedir.

Tablo 4.5. Örnekleme Oluşturan Bireylerin Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Anne	Sağ	179	99,4	180
	Ölü	1	,6	
Baba	Sağ	176	97,8	
	Ölü	4	2,2	

Katılımcıların 179 (%99,4)'ünün annesinin sağ olduğu; yalnızca 1(%0,6) tanesinin annesinin ölmüş olduğu; 176 (%97,8) 'sının babasının sağ iken; 4 (%2,2)'ünün babası ölmüş olduğu bilgisi edinilmiştir.

Tablo 4.6. Örnekleme Oluşturan Bireylerin Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Anne-Baba Birlikte	Birlikte	169	96,6	175
	Boşanmış	6	3,4	

Katılımcıların anne babalarının birlikte olma durumlarına bakıldığında 169 (%96,6)'unun anne babasının birlikte olduğu, 6 (%3,4)'sının ise anne babasının ayrı olduğu bilgisi edinilmiştir.

Tablo 4.7. Örneklemi Oluşturan Bireylerin Kardeş Sayısı Özellikleri

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Kardeş Sayısı	Tek Çocuk	20	11,1	180
	İki Kardeş	106	58,9	
	Üç Kardeş	37	20,6	
	Dört Kardeş	11	6,1	
	Beş ve daha fazla	6	3,3	

Katılımcıların 20 (%11,1)'sinin tek çocuk, 106 (%58,9)'sının 2 kardeş, 37(%20,6)'sinin 3 kardeş, 11 (%6,1)'inin 4 kardeş, 6 (%3,3)'sının ise 5 ve daha fazla kardeş olduğu bilgisi edinilmiştir.

Tablo 4.8. Örneklemi Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Ailenin Tahmini Geliri	0-1603 ₺	55	30,6	180
	1604-3500 ₺	59	32,8	
	3501-5000 ₺	50	27,8	
	5001 ₺ ve üstü	16	8,9	

Aylık geliri 0-1603 lira olan katılımcılar 55 (%30,6) kişi, 1604-3500 lira olanlar 59 (%32,8) kişi, 3501-5000 lira olanlar 50 (%27,8) kişi, 5001 lira ve üstü olanlar ise 16 (%8,9) kişidir.

Tablo 4.9. Örneklem Grubunun Cinsiyet Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Cinsiyet	Erkek	73	81,20	3226	,048
	Kadın	107	96,85		

Tablo 4.9'a bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyet ($U=3226$; $p=,048$; $p<0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir. Kadınların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği puanlarının ($\bar{x}=96,85$), erkeklere göre ($\bar{x}=81,20$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.10. Örneklem Grubunun Yaş Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	x^2	p
Yaş	14 yaş	9	110	4,279	,370
	15 yaş	78	93,99		
	16 yaş	58	90,22		
	17 yaş	25	73,50		
	18 yaş	10	89,85		

Tablo 4.10'a bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların yaş ($x^2=4,279$; $p=,370$; $p>0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.11. Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okullar ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Okul	Malkara A.L	102	82,85	3197	,024
	GÖBAL	78	100,51		

Tablo 4.11'e bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların okul ($U=3197$; $p=,024$; $p<0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir. GÖBAL'da öğrenim gören ergenlerin Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların ($\bar{x}=100,51$), Malkara A.L'de öğrenim gören ergenlere göre ($\bar{x}=82,85$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.12. Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	χ^2	p
Sınıf	9. Sınıf	93	97,82	4,738	,094
	10. Sınıf	54	86,91		
	11. Sınıf	33	75,76		

Tablo 4.12'ye bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların sınıf ($\chi^2=4,738$; $p=,094$; $p>0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.13. Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Anne	Sağ	179	90,34	60	,570
	Ölü	1	120		
Baba	Sağ	176	89,91	248	,315
	Ölü	4	116,38		

Tablo 4.13'e bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların annelerinin sağ/ölü olma(U=60; p=,570; p>0,05) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Babalarının sağ/ölü olma(U=248; p=,315; p>0,05) değişkenine göre de istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.14. Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Anne-Baba	Birlikte	169	88	506	,997
Birlikte	Boşanmış	6	87,92		

Tablo 4.14'e bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların anne-babalarının birlikte/boşanmış olma (U=506; p=,997; p>0,05) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.15. Örneklem Grubunun Kardeş Sayısı Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	x^2	p
Kardeş Sayısı	Tek Çocuk	20	94,30	10,043	,040
	İki Kardeş	106	82,34		
	Üç Kardeş	37	96,86		
	Dört Kardeş	11	126,50		
	Beş ve daha fazla	6	116,75		

Tablo 4.15'e bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların kardeş sayısı ($x^2=10,043$; $p=,040$; $p<0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir. Dört kardeş olanların ($\bar{x}=126,50$) diğerlerine göre Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların daha yüksek olduğu görülmüştür. Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği puanı en düşük olanlar ise iki kardeş($\bar{x}=82,34$) olanlar olduğu görülmüştür.

Tablo 4.16. Örnekleme Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri ile Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Karşılaştırılması.

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	x^2	p
Ailenin Tahmini Geliri	0-1603 ₺	55	103,46	5,217	,157
	1604-3500 ₺	59	82,51		
	3501-5000 ₺	50	85,73		
	5001 ₺ ve üstü	16	90,31		

Tablo 4.16'ya bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinden aldıkları puanların ailenin tahmini gelir durumu($x^2=5,217$; $p=,157$; $p>0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir

Tablo 4.17. Örneklem Grubunun Cinsiyet Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Cinsiyet	Erkek	73	84,16	3443	,178
	Kadın	107	94,82		

Tablo 4.17'ye bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların cinsiyet ($U=3443$; $p=,178$; $p>0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.18. Örneklem Grubunun Yaş Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	x^2	p
Yaş	14 yaş	9	86,78	2,525	,640
	15 yaş	78	93,01		
	16 yaş	58	82,59		
	17 yaş	25	97,96		
	18 yaş	10	101,50		

Tablo 4.18'e bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların yaş ($x^2=2,525$; $p=,640$; $p>0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.19. Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okullar ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Okul	Malkara A.L	102	73,50	2244	,001
	GÖBAL	78	112,73		

Tablo 4.19'a bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların okul (U=2244; p=,001; p<0,05) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir. GÖBAL'da öğrenim gören ergenlerin Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF puanlarının (\bar{x} =112,73), Malkara A.L'de öğrenim gören ergenlere göre (\bar{x} =73,50) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.20. Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	x^2	p
Sınıf	9. Sınıf	93	91,38	4,148	,126
	10. Sınıf	54	80,73		
	11. Sınıf	33	104,02		

Tablo 4.20'ye bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların sınıf (x^2 =4,148; p=,126; p>0,05) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.21. Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Sağ/Ölü Olma Durumları ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Anne	Sağ	179	90,22	39,500	,336
	Ölü	1	140,50		
Baba	Sağ	176	89,97	258	,361
	Ölü	4	114		

Tablo 4.21'e bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların annelerinin Sağ/Ölü olma(U=39,500-; p=,336; p>0,05) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Babalarının Sağ/Ölü olma(U=258; p=,361; p>0,05) değişkenine göre de istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.22. Örneklem Grubunun Anne-Babalarının Birlikte/Boşanmış Olma Durumları ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	U	p
Anne-Baba Birlikte	Birlikte	169	87,59	438	,571
	Boşanmış	6	99,50		

Tablo 4.22'ye bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların Anne-Babalarının birlikte/boşanmış olma (U=438; p=,571; p>0,05) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.23. Örneklem Grubunun Kardeş Sayısı Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	x^2	p
Kardeş Sayısı	Tek Çocuk	20	84,70	3,877	,423
	İki Kardeş	106	86,60		
	Üç Kardeş	37	95,39		
	Dört Kardeş	11	113,55		
	Beş ve daha fazla	6	106,33		

Tablo 4.23'e bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların kardeş sayısı ($x^2=3,877$; $p=,423$; $p>0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.24. Örnekleme Oluşturan Bireylerin Ailelerinin Tahmini Gelir Durumu Özellikleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan Alınan Puanların Karşılaştırılması

DEĞİŞKEN		N	\bar{X}	x^2	p
Ailenin Tahmini Geliri	0-1603 ₺	55	90,25	1,088	,780
	1604-3500 ₺	59	85,92		
	3501-5000 ₺	50	93,26		
	5001 ₺ ve üstü	16	99,63		

Tablo 4.24'e bakıldığında katılımcıların Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF'dan aldıkları puanların ailenin tahmini gelir durumu ($x^2=1,088$; $p=,780$; $p>0,05$) değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.25. Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması

		Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF
Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği	Korelasyon	,413*
	P	,001

Tablo 4.25'e bakıldığında katılımcıların Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği toplam puanı ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-KF toplam puanı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir($p<0,05$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA ve YORUM

Bu bölümde; ergenlerin sosyal görünüş kaygısı, akıllı telefon bağımlılığı ve sosyodemografik özellikleri ile olan ilişkileri tartışılmıştır. Çalışmada toplam 17 hipotez kurulmuş, test edilmiş; bunlardan 5 tanesi kabul edilmiştir 12 tanesi ise reddedilmiştir.

Araştırmamızda sosyodemografik değişkenlerden cinsiyet ile sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kadınların sosyal görünüş kaygısı erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Soylu ve ark.(2017)'nin yapmış olduğu, farklı değişkenlere göre ergenlerin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinin incelendiği çalışmada, ergenlerin sosyal görünüş kaygılarının cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Kalemoglu Varol ve ark. (2014)'nin ergenlerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapmış olduğu araştırma ise ergenlerin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı fark görülmemiştir. Bu çalışmada kadınların sosyal kaygı düzeyinin erkeklere göre daha yüksek çıkmasının sebebi evrensel olarak kadınlara dayatılan 'ideal vücut' algısının kadınlar tarafından benimsenmiş olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Yapılan araştırmaya göre yaş ile sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Soylu ve ark.(2017)'nin yapmış oldukları çalışmada da yaşa göre ise anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Gül(2016)'ün ergenlik dönemindeki bireylerin bilişsel çarpıtmaları ve fonksiyonel olmayan tutumlarının sosyal görünüş kaygısı ve sosyal karşılaştırma düzeyleri ile arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada; ergenlerin yaşları ile sosyal görünüş kaygısı arasında düşük düzeyde anlamlı negatif bir korelasyon olduğu görülmüştür. Yapılan diğer araştırmalar da bu araştırmayı destekler niteliktedir. Bu çalışmada yaşa göre anlamlı bir farklılık olmamasının nedeni örneklem grubunun yaş aralığının dar olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan araştırma sonucunda ergenlerin sosyal görünüş kaygısının öğrenime devam ettikleri okula göre istatistiksel olarak anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu okullarda yapılan benzer bir araştırma bulunmamıştır. Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlerin, Malkara Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlere göre sosyal görünüş kaygısı anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Her iki liseye giriş puanlarına bakıldığında Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nin, Malkara Anadolu Lisesi'ne göre daha düşük puanlarla öğrenci kabul ettiği görülmüştür. Bu bilgiden yola çıkarak akademik başarısı daha düşük olan öğrencilerin benlik saygısının düşük; sosyal görünüş kaygısının ise yüksek olduğu düşünülebilir. Yenidünya (2005)'nin lise öğrencilerinde rekabet, benlik saygısı ve akademik başarı düzeylerinin; yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi ve okuduğu bölüm değişkenleri açısından karşılaştırılması amacıyla yaptığı çalışmada; akademik başarı ve benlik saygısı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Bu araştırma sonucu da yapılan çıkarsamayı doğrular niteliktedir. Akademik başarının, sosyal görünüş kaygısı ile olan ilişkisinin incelendiği bir çalışma da literatüre katkı sağlayacaktır.

Yapılan araştırma sonucunda öğrenime devam edilen sınıfın düzeyi ile sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Gül(2016)'ün yaptığı çalışmada ergenlerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyi ile sosyal görünüş kaygısı arasında orta düzeyde anlamlı negatif yönde bir korelasyon olduğu görülmüştür. Şahin(2012)'nin bazı değişkenlere göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin benlik saygıları ve sosyal görünüş kaygılarının incelendiği çalışmasında sosyal görünüş kaygısının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Yapılan diğer araştırmalar bu araştırmayı destekler nitelikte değildir. Bu çalışmada sınıf düzeyi ile sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememesinin nedeninin sınıf düzeyi aralığının dar olmasından kaynaklanabileceği tahmin edilmektedir.

Yapılan analizler sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin anne-babalarının sağ/ölü olma durumlarına göre, sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu değişkenle sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkinin incelendiği başka bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada

anne-babalarının sağ/ölü olma durumlarına göre, sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemesinin sebebi örneklem grubunda yer alan anne-babasından herhangi biri ya da anne-babasının her ikisi de ölü olan ergen katılımcı sayısının evreni yeterince temsil etmemesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan analizler sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin anne-babalarının boşanmış/birlikte olma durumlarına göre, sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu değişkenle sosyal görünüş kaygısının arasındaki ilişkinin incelendiği başka bir çalışma bulunmamaktadır. Bu araştırmada ergenlerin anne-babalarının birlikte/boşanmış olma durumlarına göre, sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemesinin nedeni örneklem grubunda yer alan anne-babası boşanmış ergen katılımcı sayısının evreni yeterince temsil etmemesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda kardeş sayısına göre, sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Gül(2016)'ün ergenlerle yaptığı çalışmada ise kardeş sayısı değişkeniyle sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Yapılan analiz sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin ailelerinin tahmini gelir durumu ile ergenlerin sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Özcan ve ark. (2013)'nın yaptığı farklı değişkenlere göre ergen ve genç yetişkinlerde benlik saygısı, sosyal görünüş kaygısı, depresyon ve anksiyete ilişkisinin incelendiği çalışmada, gelir düzeyinin tüm ölçekler ile negatif ilişki gösterdiği tespit edilmiştir. Gül(2016)'ün ergenlerle yaptığı çalışmada ise ailenin tahmini gelir durumu değişkeni ile sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Gül(2016)'ün yaptığı araştırma bu araştırmayı desteklerken, Özcan ve ark. (2013)'nin yaptığı çalışma bu araştırmayı desteklememektedir. Bu çalışmada araştırmaya alınan ergenlerin ailelerinin tahmini gelir durumu ile sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememesinin sebebi çalışmanın yapılmış olduğu grubun gelişim dönemi özellikleri ile ilişkilendirilebilir. Ergenlik dönemi ailenin çocuk üzerindeki etkisinin azalmaya

başladığı ve bireyselliğin arttığı bir dönemdir. Bu nedenle ergenler bu değişkenden etkilenmemiş olabilirler. Çocukluk döneminde ailenin gelir durumunun sosyal görünüş kaygısını daha fazla etkileyeceği düşünülebilir.

Yapılan araştırma sonucunda cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Yılmaz ve ark. (2015)'nin mobil telefon bağımlılığının ergenlerin sosyal kaygı düzeyleri üzerindeki işleyişlerini incelemeye yönelik yapmış olduğu araştırmada cinsiyet ile problemlili mobil telefon kullanımı arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuş ve kadın lise öğrencilerinde ortalamanın daha yüksek olduğu görülmüştür. Doğan ve İlçin Tosun(2016)'un lise düzeyindeki öğrencilerin sosyal kaygı düzeyleri ve sosyal ağ siteleri kullanımları ile problemlili akıllı telefon kullanımları arasındaki ilişkilerinin incelenmesi amacıyla yaptıkları araştırmada; problemlili akıllı telefon kullanımının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin problemlili akıllı telefon kullanım düzeylerinin erkek öğrencilerin problemlili akıllı telefon kullanım düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Çakır ve Oğuz(2017)'un yapmış oldukları çalışmada kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha fazla akıllı telefon bağımlısı olduğu bulunmuştur.

Yapılan araştırma sonucunda yaş ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Çakır ve Oğuz(2017)'un lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapmış olduğu araştırmada akıllı telefon bağımlılığının yaş değişkenine göre farklılaştığı, 14, 15, 16 ve 17 yaş ile 18 yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. 18 yaşındaki ergenlerin Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği'nden aldıkları toplam puanların daha yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan bu iki araştırma birbirini destekler nitelikte değildir. Bu çalışmada akıllı telefon bağımlılığının yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemesinin nedeninin örneklem grubunun yaş aralığının dar olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmaya alınan ergenlerin öğrenimlerine devam ettikleri okul ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu

okullarda yapılan benzer bir araştırma bulunamamıştır. Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlerin, Malkara Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlere göre akıllı telefon bağımlılığı anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Malkara Anadolu Lisesi'ni Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'ne göre akademik başarısı daha yüksek olan öğrenciler tercih etmektedir. Akademik başarısı daha düşük olan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının daha yüksek çıkmasının akademik başarılarının nispeten daha düşük olmasından kaynaklanabileceği tahmin edilmektedir. Erdem ve ark.(2016)'nın yapmış olduğu çalışmada da nomofobi(mobil telefon yoksunluğu korkusu) ile akademik başarı arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur. Erdem ve ark.(2016)'nın bu çalışması da bu çıkarılamayı desteklemektedir.

Yapılan analiz sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Yılmaz ve ark. (2015)'nin yapmış olduğu çalışmada problemlili mobil telefon kullanımı ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yapılan bu iki araştırma birbirini destekler nitelikte değildir. Bu çalışmada sınıf düzeyi ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememesinin nedeninin sınıf düzeyi aralığının dar olmasından kaynaklanabileceği tahmin edilmektedir.

Yapılan analiz sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin anne-babalarının sağ/ölü olma durumları ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bu değişkenle akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelendiği başka bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada ergenlerin anne-babalarının sağ/ölü olma durumlarına göre, akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememesinin sebebi örneklem grubunda yer alan anne-babasından herhangi biri ya da anne-babasının her ikisi de ölü olan ergen katılımcı sayısının evreni yeterince temsil etmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin anne-babalarının boşanmış/birlikte olma durumları ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel

olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bu değişkenle akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelendiği başka bir çalışma bulunmamaktadır. . Bu araştırmada ergenlerin anne-babalarının birlikte/boşanmış olma durumlarına göre, akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemesinin sebebi örneklem grubunda yer alan anne-babası boşanmış ergen katılımcı sayısının evreni yeterince temsil etmemesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin kardeş sayısı ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bu değişkenle akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelendiği başka bir çalışma bulunmamaktadır.

Yapılan analiz sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin ailelerinin tahmini geliri ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Kuyucu(2017)'nin üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerini betimlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmasında ailenin gelir düzeyi azaldıkça akıllı telefon bağımlılığının azaldığı tespit edilmiştir. Bu iki araştırma birbirini destekler nitelikte değildir. Bu çalışmada ailenin tahmini gelir durumu ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı düzeyde bir ilişki tespit edilememesinin nedeni akıllı telefonların artık gelir durumu düşük olan aileler tarafından da ulaşılabilir ve bağımlılık geliştirilebilir cihazlar haline gelmiş olması olarak düşünülebilir.

Yapılan analiz sonucunda araştırmaya alınan ergenlerin sosyal görünüş kaygısı ile akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yılmaz ve ark. (2015)'nin yapmış olduğu araştırmada problemlili mobil telefon kullanımı ile sosyal kaygı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Diğer bir ifade ile sosyal kaygı düzeyi yüksek olan lise öğrencilerinin mobil telefon kullanım oranı da yüksektir. Doğan ve İlçin Tosun(2016)'un yaptıkları araştırmada ergenlerin sosyal ağları kullanımları ve problemlili akıllı telefon kullanım düzeylerinin artmasının sosyal kaygı düzeylerini de arttırdığı görülmüştür. Bu araştırmada sosyal görünüş kaygısı ile akıllı telefon bağımlılığı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olmasının sebebi olarak;

- Sosyal görünüş kaygısı yaşayan bireyler sosyal ilişkilerinde zayıf oldukları için sosyalleşme ihtiyacını giderecek teknolojiye sahip olan akıllı telefonlara yönelebilir. Ergen, sosyalleşme ihtiyacının giderilmesinden aldığı doyumla akıllı telefonlarla daha fazla vakit geçirmeye başlayabilir.
- Akıllı telefon kullanan bireyler bu cihazlarla internet ve sosyal ağlara çok rahat ulaşım sağlayabildiği gibi bu ortamlarda reklam, fotoğraf, haber gibi yollarla maruz kaldıkları; evrensel olarak insanlara dayatılan 'ideal vücut' kavramını içselleştirerek bedenlerinin olumsuz yönlerine odaklanabilirler. Bu da sosyal görünüş kaygısına neden olabilir.
- Akıllı telefon bağımlılığı olan bireyler sosyal ağlarda (Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, Whatsapp vb.) vakit geçirmektedirler. Bu platformlarda diğer insanlarda sosyal ilişki içindedirler. Sanal dünyada, gerçek hayatta yaşayabilecekleri; diğerlerinden haberdar olma, kendini başkalarıyla kıyaslama, başkalarına özenme davranışlarını göstermektedirler. Yani akıllı telefon bağımlılığı arttıkça başkaları tarafından nasıl algılandıklarını daha çok düşünmeye başlarlar. Bunun da sosyal görünüş kaygısını artırabileceği düşünülmektedir.
- Bedenindeki kusurlara daha fazla odaklanan, sosyal görünüş kaygısı yüksek olan ve bedeniyle ilgili onaylanma ihtiyacı hisseden ergen başkalarından onay alabileceği sosyal ağlar vasıtasıyla fotoğraflarını yükleyip beğeni almak amacıyla daha fazla akıllı telefonlarla vakit geçirebilir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Belirlenen sosyodemografik değişkenlerden cinsiyet, öğrenime devam edilen okul, kardeş sayısı değişkenleriyle sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir; Kadınların sosyal görünüş kaygısı erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek;
Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlerin, Malkara Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlere göre sosyal görünüş kaygısı istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek;
4 kardeş olan ergenlerin diğer kardeş sayısı gruplarına göre sosyal görünüş kaygısı anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.
- Yaş, sınıf, anne-babalarının sağ/özü olma durumları ve anne-babalarının birlikte/ayrı olma durumları, ailenin tahmini gelir durumu sosyodemografik değişkenleri ile sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.
- Belirlenen sosyodemografik değişkenlerden sadece öğrenime devam ettikleri okul değişkeniyle akıllı telefon bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Gazi Ömer Bey Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlerin, Malkara Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ergenlere göre akıllı telefon bağımlılığı anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.
- Cinsiyet, yaş, sınıf, anne-babalarının sağ/özü olma durumları ve anne-babalarının birlikte/ayrı olma durumu, kardeş sayısı, ailenin tahmini

gelir durumu değişkenleri ile sosyal görünüş kaygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

- Sosyal görünüş kaygısı ile akıllı telefon bağımlılığı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Analiz sonucunda araştırmacı, ebeveyn ve okul psikolojik danışmanlarına şu önerileri geliştirmiştir;

1. Ülkemizde sosyal görünüş kaygısı ve/veya akıllı telefon bağımlılığını farklı değişkenlere göre inceleyen daha fazla araştırma yapılabilir.
2. Ülkemizde şu anda okullarda uygulanmakta olan Türkiye Bağımlılıkla Mücadele(TBM) projesi kapsamında, akıllı telefon bağımlılığı, teknoloji bağımlılığından ayrı ele alınıp içeriği daha fazla genişletilerek konuyla ilgili daha fazla materyal geliştirilebilir.
3. Okul psikolojik danışmanlarınca, ergenlik dönemi, sosyal görünüş kaygısı ve akıllı telefon bağımlılığıyla ilgili veli ve öğrencilere yıl içerisinde planlı bir şekilde önleyici çalışmalar yapılabilir.
4. Okul psikolojik danışmanları öğrencilerine sosyal görünüş kaygısı ve akıllı telefon bağımlılığıyla ilgili ölçek ve envanterler uygulayıp sonucunda yüksek puanlar alan öğrencilere danışmanlık ve izleme çalışmalarını planlayabilir. Gerekli durumlarda profesyonel destek için çocuk ve ergen psikiyatrisi uzmanlarına yönlendirebilir.
5. Ebeveynler çocuklarının akıllı telefonlarla meşgul olma sürelerini takip edip sınırlandırmalı; eğer çocuk akıllı telefonla çok fazla vakit geçiriyorsa bir uzmandan yardım istemelidir.

KAYNAKÇA

Abalı, O., Ergenlik Dönemi ve Sorunları, Epsilon, İstanbul, 2004.

Adler, A., The science of living, Anchor Books, New York, 1969.

Akın, E., Divanoğlu, S.U., 2009, “Üniversite Öğrencilerinin Cep Telefonu Kullanımına Karşı Genel Tutumları Ve Bu Tutumların, Kullanıma Yansımalarına Yönelik Aksaray Üniversitesi’nde Bir Araştırma”, SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 9(17): ss.68-93.

Bragazzi, N.L. ve Pente, G.D., 2014, “A Proposal for Including Nomophobia in The New DSM-V”, Psychology Research and Behavior Management, 7: pp. 155-160.

Bulduklu, Y., Özer, N.P., 2016, “Gençlerin Akıllı Telefon Kullanım Motivasyonları”, İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(8): ss.2963-2986.

Cash, T. F., 1989, Body-İmage Affect: Gestalt Versus Summing The Parts. Perceived Motor Skills, 69: 17–18

Cash, T. F., & Fleming, E. C., 2002, The İmpact of Body İmage Experiences: Development of the Body İmage Quality Of Life İnventory. Journal Of Eating Disorder, 31, 455-460.

Çakır, Ö., Oğuz, E., 2017, “Lise Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişki”, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(1): ss. 418-429.

Çelen, N., Ergenlik ve Genç Yetişkinlik, Papatya Yayıncılık, İstanbul, 2007.

Devlet Denetleme Kurulu, (2014/2). Madde ve Diğer Bağımlılıklar ile Mücadele Kapasitesinin ve Bu Bağlamda Türkiye Yeşilay Cemiyetinin Değerlendirilmesi, Ankara.

Doğan, T., 2009, “Bilişsel Ve Kendini Değerlendirme Süreçlerinin Sosyal Anksiyete Açısından İncelenmesi”, Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Doğan, T., 2010, “Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği'nin (SGKÖ) Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39:ss.151-159.

Doğan, T., 2011, “Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği'nin Psikometrik Özelliklerinin Ergenlerden Oluşan Bir Örnekte İncelenmesi”, Elementary Education Online, 10(1): ss. 12-19.

Doğan, U., İlçin Tosun, N., 2016, “Lise Öğrencilerinde Problemlili Akıllı Telefon Kullanımının Sosyal Kaygı Ve Sosyal Ağların Kullanımına Aracılık Etkisi”, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(22): ss. 100-128.

Dollard, J. ve Miller, N.E., 1950 Personality and Psychotherapy: An Analysis in Terms of Learning, Thinking and Culture, McGraw Hill, New York

Erdem, H., vd., 2016, “Üniversite Öğrencilerinde Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun (Nomofobi) Akademik Başarıya Etkisi”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21(3): ss. 923-936.

Erdem, H., Türen, U ve Kalkın, G., 2017, “Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu (Nomofobi) Yayılımı: Türkiye'den Üniversite Öğrencileri ve Kamu Çalışanları Örneği”, Bilişim Teknolojileri Dergisi, 10(1), ss.1

Ewen, R.B., 2003, An Introduction to Theories of Personality, Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers, New Jersey.

Eysenck, H.J., Eysenck, M.W., 1985, Personality and Individual Differences, : A Natural Science Approach, Plenum, New York.

Feist, J. ve Feist, G.J., 2006, Theories of Personality, McGraw-Hill, New York.

Fox, K. R., The Physical Self And Processes In Self-Esteem Development. In K. R. Fox (Ed.), The Physical Self: From Motivation To Well-Being (Pp. 111-139). Champaign, IL, US: Human Kinetics, 1997.

Fromm, E., Escape From Freedom, Holt Rinehart and Winston, New York, 1941.

Göksan, B., 2007, Ergenlerde Beden İmajı ve Beden Dismorfik Bozukluğu. (Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi), Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği. İstanbul, "bakıda".

Grant JE ve ark., Introduction To Behavioral Addictions. Am J Drug Alcohol Abuse, 2010; 36: pp.233-241.

Gül, E., 2016, "Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı ve Sosyal Karşılaştırmanın Fonksiyonel Olmayan Tutum Ve Bilişsel Çarpıtmalarla İlişkisi", Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Güzeller, C.O. Ve Coşguner, T., 2012, "Development Of A Problematic Mobile Phone Use Scale For Turkish Adolescents", Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking, 15: pp.205-211.

Hall, C.S., Lindzey, G.ve Campbell, J.B., 1997, Theories of Personality, John Wiley & Sons, Inc, New York.

- Hart, A. vd., 2008, ‘Development and Examination of the Social Appearance Anxiety Scale’, Assessment Volume, 15(1): pp. 48-59.
- Haug, S., 2015, ‘Smartphone Use And Smartphone Addiction Among Young People In Switzerland’, Journal Of Behavioral Addictions, 4(4): pp.299-307.
- Hjelle, L.A. ve Ziegler, D.J., Personality Theories, McGraw Hill, New York, 1992.
- Horney, K., 1950, Neurosis and Human Growth: The Struggle Toward Self-Realization, Norton, New York.
- Kalemoğlu Varol, Y., Erbaş, M.K. ve Ünlü H., 2014, ‘The Relationship Between Social Appearance Anxiety Of Adolescents And Their Attitude Toward Physical Education Lesson’, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 8(1): ss. 121-130.
- Kılıç, M., 2015, ‘Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygıları İle Benlik Saygıları Ve Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi’, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- King, A. L. S. ve ark., 2013, Nomophobia: Dependency On Virtual Environments Or Social Phobia? Computers In Human Behavior, 29(1), pp. 140-144.
- Koç, M., 2004, ‘Gelişim Psikolojisi Açısından Ergenlik Dönemi Ve Genel Özellikleri’, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17: ss. 231-256.
- Kulaksızoğlu, A., Ergenlik Psikolojisi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2011.
- Kuyucu, M., 2017, ‘Gençlerde Akıllı Telefon Kullanımı ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Sorunsalı: ‘Akıllı Telefon(Kolik)’ Üniversite Gençliği’, Global Media Journal TR Edition, 7(14): ss.328-359.

Lepp, A., Barkley, ve ark., 2013, “The Relationship Between Cell Phone Use, Physical And Sedentary Activity, And Cardiorespiratory Fitness In A Sample Of U.S. College Students”, International Journal Of Behavioral Nutrition And Physical Activity, 10: pp.1-9.

May, R., 1967, Psychology and the Human Dilemma, W. W. Norton and Company, New York.

McCrea, R. R. ve Costa, P.T., 2003 Personality in Adulthood, Guilford Press, New York.

Neyzi, O. ve Alp, H., 1977, “ Ergenlik Çağının Özellikleri (Ergenlik Olayının Değerlendirilmesi, İstanbul Çocuklarında Cinsel Gelişme)”, İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası. Sayı: 40.

Noyan, C.O., vd., 2015, “Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formunun Üniversite Öğrencilerinde Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması”, Anadolu Psikiyatri Dergisi, 16(1): ss. 73-81.

Oktan, V., Şahin, M., 2010, “Kız ergenlerde beden imajı ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi”, Uluslar arası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(2): ss. 544-556.

Özcan vd., 2013, “Ergenlik ve Genç Yetişkinlik Dönemindeki Kadınlarda Benlik Saygısı, Sosyal Görünüş Kaygısı, Depresyon ve Anksiyete İlişkisi”, Journal of Mood Disorders, 3(3): ss.107-13.

Pervin, L.A. ve John O.P., 2001, Personality: Theory and Research, Jon Wiley ve Sons, Inc, New York.

Rogers, R.C., 1961, On Becoming a Person: A Therapist’s View of Psychotherapy, Houghton Mifflin, Boston.

Santrock, J.W., Adolescence, McGraw-Hill, New York, 2012.

Sarason, I. G., 1975, Stress and Anxiety, Derl.: I.G. Saroson ve Spilberger C.D. Washington/London, pp. 175-176.

Soylu, Y., Atik, F. ve Öcalan, M., 2017, “Ergenlerin Sosyal Görünüş Kaygısı Düzeylerinin İncelenmesi”, Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, SI (1): ss. 38-45.

Sullivan, H.S., 1953, The İnterpersonel Theory of Psychiatyr, Norton, New York.

Şahin, E., 2012, “Bazı Değişkenlere Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Benlik Saygıları ve Sosyal Görünüş Kaygıları”, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Şar, A.H., 2013, “Examination Of Loneliness And Mobil Phone Addiction Problem Observed İn Teenagers From The Some Variables”, International Journal Of Social Science, 6(2): pp. 1207-1220.

Takao, M., Takahashi, S. Ve Kıtamura, M., 2009, “Addictive Personality And Problematic Mobile Phone Use”, Cyberpsychology And Behavior, 12: pp. 501-507.

Tan, Ç., Pamuk, M. Ve Dönder, A., 2013, “Loneliness And Mobile Phone”, Procedia - Social And Behavioral Sciences, 103: pp.606-611.

Thomé, S., Harenstam A. Ve Hagberg, M., 2011, “Mobile Phone Use And Stress, Sleep Disturbances And Symptoms Of Depression Among Young Adults: A Prospective Cohort Study”, BMC Public Health, 11(66): pp.66–76.

TUİK. <http://www.tuik.gov.tr> adresinden elde edildi.

Utrecht, C., 2016, Nomophobia: a rising trend among adolescents.

<http://strengthenourvoices.org/2016/09/09/in-our-own-personalsnomophobia/>,
09.09.2016.

Yen, C. ve ark., 2009, "Symptoms of Problematic Cellular Phone Use, Functional Impairment and Its Association with Depression Among Adolescents in Southern Taiwan", *Journal of Adolescence*, 32: pp.863-873.

Yenidünya, A., 2005, "Lise Öğrencilerinde Rekabetçi Tutum, Benlik Saygısı Ve Akademik Başarı İlişkisi", Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yılmaz, G., Şar, A.H. ve Civan, S., 2015, "Ergenlerde Mobil Telefon Bağımlılığı İle Sosyal Kaygı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(2): ss. 20-37.

Yi, H.H. & Yin, S.L., 2010, Uses and Gratifications of Mobile Application Users. *International Conference on Electronics and Information Engineering*, 1, pp. 315-319.

Yildirim, C., & Correia, A. P., 2015, Exploring The Dimensions Of Nomophobia: Development And Validation Of A Self-Reported Questionnaire. *Computers In Human Behavior*, 49, 130-137.

SOSYODEMOGRAFİK VERİ FORMU

Değerli Katılımcı;

Vereceğiniz bu kişisel bilgiler araştırmama kaynak oluşturacağından vereceğiniz yanıtlarda samimi olmanız benim için önem arz etmektedir. Soruları boş bırakmamanız gerekmektedir. Şimdiden Teşekkürler

Psk.Dan. Mehmet Burak Ataş

2) Cinsiyeti:
3) Yaşı:
4) Okulu:
5) Sınıfı:
6) Anne Baba sağ mı? Anne sağ () Anne ölü () Baba sağ () Baba ölü ()
7) Anne baba birlikte mi?(Anne-Babadan biri/ikisi ölü ise bu soruyu boş bırakınız.) Birlikte () Boşanmış ()
8) Kaç kardeşsiniz? (Kendiniz Dahil) Tek çocuk () İki kardeş () Üç kardeş () Dört kardeş () Beş ve daha fazla ()
9) Ailenin aylık tahmini geliri? 0-1603 TL () 1604-3500 TL () 3501-5000 TL () 5001 TL ve üstü () <u>Asgari Ücret: 1603 TL</u>

Değerli Katılımcı;

Aşağıda akıllı telefon kullanımı ile ilgili çeşitli duygu ve düşünceleri içeren anlatımlar verilmiştir. Lütfen her anlatımın size ne kadar uyduğunu değerlendirerek en uygun seçeneği yuvarlak içine alınız.

1-Kesinlikle Katılmıyorum 2-Katılmıyorum 3-Kısmen Katılmıyorum 4-Kısmen Katılıyorum 5-Katılıyorum 6-Kesinlikle Katılıyorum

1. Akıllı telefon kullanmaktan dolayı planladığım işleri aksatırım.	1	2	3	4	5	6
2. Akıllı telefonu kullanmaktan dolayı derslerime odaklanmakta, ödevlerimi yapmakta ve işlerimi tamamlamakta güçlük çekerim.	1	2	3	4	5	6
3.Akıllı telefon kullanmaktan dolayı el bileğimde veya ensemdede ağrı hissederim.	1	2	3	4	5	6
4.Akıllı telefonumun yanımda olmamasına tahammül edemem.	1	2	3	4	5	6
5.Akıllı telefonum yanımda olmadığında sabırsız ve sinirli olurum.	1	2	3	4	5	6
6.Kullanmasam da, akıllı telefonum aklımdadır.	1	2	3	4	5	6
7.Günlük yaşamımı aksatmasına rağmen akıllı telefonumu kullanmaktan vazgeçemem.	1	2	3	4	5	6
8.İnsanların twitter veya facebook üzerindeki konuşmalarını kaçırmamak için sürekli akıllı telefonumu kontrol ederim.	1	2	3	4	5	6
9.Akıllı telefonumu hedeflediğimden daha uzun süre kullanırım.	1	2	3	4	5	6
10.Çevremdeki insanlar akıllı telefonumu çok fazla kullandığımı söylerler.	1	2	3	4	5	6

Mehmet Burak ATAŞ

19.09.1994

Hacıevhat Mahallesi Donatım Sokak No:11 Malkara - Tekirdağ 59300

burak-atas@hotmail.com

Eğitim

Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı, İstanbul	2016- ...
Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, İstanbul	2012-2016
Prof. Dr. Orhan Oğuz Anadolu Lisesi, Eskişehir	2008-2012

Deneyim

Staj, Ümraniye Np Beyin Hastanesi	Ümraniye	Güz/Bahar	2017
Staj, Marmara Koleji,	Maltepe	Bahar	2016
Staj, Hesna Gündes İlköğretim Okulu,	Kartal	Güz/Bahar	2016

Sertifika ve Eğitimler

Bilişsel Davranışçı Psikoterapiler Derneği, Çocuk-Ergen Bilişsel Davranışçı Terapisi
Temel Eğitimi, Bahar 2018

Mavi Martı Klinik Psikoloji Enstitüsü, Çocuk Dikkat Testleri, Çocuk Zeka Testleri,
Çocuk Algı Testleri, Çocuk Bellek Testleri, WAIS sertifika programları, Güz 2017

Ek Bilgiler

Dil:	İngilizce- Orta Seviye Almanca-Başlangıç Seviyesi
Bilgisayar:	MS Ofis Programları, SPSS Programı
Askerlik Durumu:	Aralık 2020 Tecilli
Ehliyet:	B Sınıfı 2014